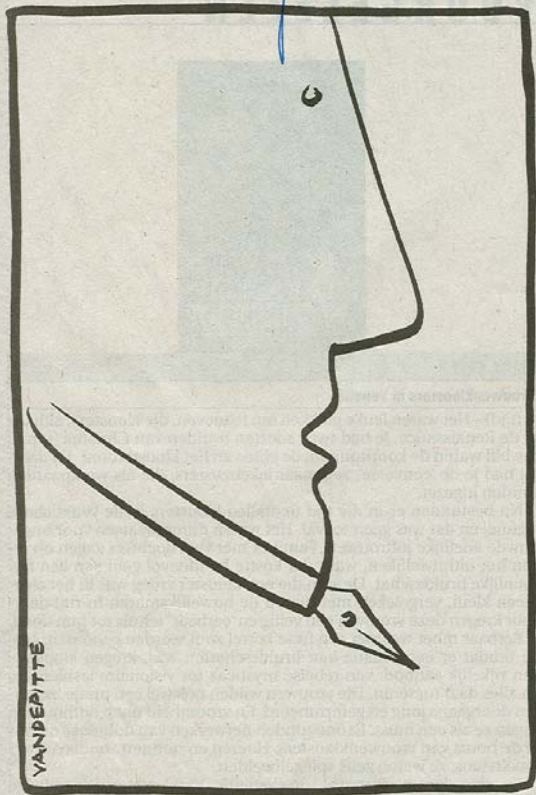

De Tijd

DE ONVERBIDDELIJKE 2

van de Vlaamse debuten

(tijd) - Aan debuten heeft het de laatste jaren niet ontbroken in de Vlaamse letteren, maar echt talent blijft schaars. Jonge schrijvers moeten gekoesterd worden, dat is zeker. Maar vaak worden ze door de media doodgeknuffeld nog voor ze werkelijk iets bewezen hebben. Naast 'De Onzichtbare' van Jeroen Theunissen verschenen recentelijk nog twee debuten die het signaleren waard zijn.

BART VAN LIERDE

Violist van de duivel

Bart Van Lierde (1974) is geschoold als zanger en is ook actief in het theater. In zijn debuutroman 'Violist van de duivel' versmelt hij zijn passie voor muziek in literatuur door de levensgeschiedenis van de Hongaar János Szpinsky te vertellen, een fysiek

misvormd en psychisch mishandeld wonderkind dat na de Franse Revolutie aan de anonimiteit tracht te ontsnappen met behulp van zijn viool. Wanneer de jonge János zijn vader en mentor op tournee in het buitenland verliest, blijft hij verweesd achter. Zijn vaders laatste woorden blijven voor de rest van zijn dagen in zijn hoofd galmen: 'Vrouwen zullen je leven in de war brengen.'

De woorden zijn nog niet koud als hij in Parijs aan de bak geraakt in het mysterieuze salon van de invloedrijke Carolyne Romanovski, die het voorspelde onheil vervult door János mee te sleuren in een reeks gruwelijke machtsspellerjes. Ze doet een voorstel dat hij als ambitieuze violist niet kan weigeren: als hij een nacht lang doet wat zij hem opdraagt, mag hij samen met de grootste muzikanten van het moment concineren. De sadistische seks-scène die daarop volgt, wordt akelig kil en gedetailleerd beschreven.

János is een marionet van de grillige Romanovski, die hem professioneel vooruit helpt maar wel constant vernedert. Ze brengt hem in contact met Marie, met wie hij trouwt en bij wie hij een kind verwekt om toch maar op haar zeer unieke want naar vrouwelijk model geschapen viool te mogen spelen. János kruist ook het pad van componist Hans Leichner en violist Heinrich Hofmann. Van Lierde beschrijft geduldig maar toch met veel vertelplezier en gevoel voor ritme de muzikale experimenten van het trio. Geleidelijk wordt duidelijk waar het hem om te doen is. De plot is maar een laagje bladgoud bovenop het verhaal dat hij echt wil vertellen, met name de muziekgeschiedenis van de 19de eeuw. Wie aandachtig leest, herkent allerlei biografische verwijzingen naar onder meer Paganini, Chopin, Liszt (in het personage van János), Georges Sand (Romanovski) en Wagner (Leichner). Wat hen allen drijft, is een niet-aftappende drang naar vernieuwing. Die drang werkt als katalysator voor alles wat in deze roman gebeurt.

Van Lierde slaagt in zijn ambitieuze opzet. Hij houdt de lezer op meerdere niveaus tegelijk bezig, en dat is geen geringe verdienste. De sterkte van het boek is helaas tegelijk ook de zwakte. Van Lierde toont enerzijds soms te weinig wat hij kan en te graag wat hij weet. Hij neemt dan te veel hooi op zijn vork omdat hij zijn lezer graag verbluft met zijn kennis van de muziek en de culturele geschiedenis. In zijn pedagogische enthousiasme verwaarloost hij op gang gezette verhaallijnen gaandeweg wel eens. Anderzijds probeert hij sommige personages optimaal te benutten voor zijn historische verhaal, waardoor hij ze soms te veel laat opdraven. Het valt af te wachten wat Van Lierde na dit boek nog te vertellen heeft, maar 'Violist van de duivel' is een leesenswaardig boek dat in de Vlaamse letteren referenties oproept aan de eruditie van Paul Claes.

2003, Antwerpen - Amsterdam,
Meulenhoff, 272 blz., 18,50 euro.
ISBN 90-290-7317-9.

Samenstelling:
Bert VAN RAEMDONCK